

Terugblikken en reflecties op ontmoetingen in Finland. 3-5 november 2021

Inhoud

Samen sterk voor onderdak Housing first	1
Woongemeenschap Kotisatama Samen bouwen, wonen en leven	2
Yrjö y Hanna Oy Geïntegreerde zorg in woonblokken	3
Van ziekenhuis tot woonzorgcentrum Myllypuro dementie centrum	5
ARA social huisvesting.....	6
Finse Healthcare reform	7
Attendo Care, perspectief van een care aanbieder	7

Samen sterk voor onderdak Housing first

Finland heeft de minst aantal daklozen van Europa: in 2021 zijn er ongeveer 4341. In de jaren 80 waren het er 20.000. De Y-foundation, de op vier na grootste huisvester van Finland, draagt bij aan het relatief geringe aantal. Het past binnen het Housing First principe dat in Finland wordt toegepast waarbij permanente huisvesting, keuzevrijheid, empowerment en integratie leidende principes zijn. De Y-foundation is een stichting die in 1985 is opgericht op initiatief van vijf Finse steden. De stichting zet zich in 57 gemeenten in om daklozen en andere mensen die moeilijk aan een huis kunnen komen te helpen. De in totaal 180 medewerkers van deze stichting doen dit door via het Uuras werkprogramma te zorgen voor een dak boven het hoofd in combinatie met werk. Het gaat om 'Housing First, Employment Second'.

Sneeuwschuivers

Het type werk is divers: kantoorwerk, sneeuw schuiven, tuinieren. 'We kijken samen wat past bij de ambitie en vaardigheden van de dak- en thuislozen. Daarnaast coachen we de deelnemers, geven we positieve feedback en kijken waar we hen kunnen helpen groeien', zegt Eero Untamala, Development Coördinator. Het gaat om het bevorderen van het economisch én sociaal welbevinden van de deelnemers.'

Gig economie

Negen adviseurs geven voorlichting, ondersteuning en advies aan deelnemers. Zij kunnen bij de adviseurs terecht voor vragen, problemen, burenc conflicten of dreigende huisuitzetting. Ook kunnen zij training krijgen bij woonvaardigheden. 'We werken samen met psychologen en andere hulpverleners, zeker als er sprake is van een verslavingsproblematiek.' Via een app van het digitale platform 'treamer' kunnen deelnemers werk vinden en zelfs direct huur betalen als salaris binnenkomt. 'Dit past bij de *gig economy* waar een inkomen wordt

verdiend met verschillende types werk, zoals tijdelijk werk, seizoenswerk, kortlopende projecten en specifieke opdrachten, de 'gigs'.

Aanpak werkt

De aanpak werkt: het aantal appartementen is gegroeid tot 18.000 en het aantal daklozen is enorm afgenomen. "De lage huur, de brede aanpak en het goede onderhoud van de appartementen zijn succesfactoren," aldus Juha Kahila, Lead Coördinator at Y-Säätiö. De inzet van de adviseurs, de samenwerking met andere professionals en het bieden van permanent onderdak maken de aanpak succesvol. "In Finland ziet men huisvesting als een basisrecht. Dat helpt enorm." Er is geen verschil te zien tussen wooncomplexen van de Y-foundation en andere complexen.

Een bijzonder wooncomplex is Jallukka met 74 appartementen waarvan er 25 zijn bestemd voor rock-muzikanten met een laag inkomen. Het complex heeft een sauna, restaurant en een repterruimte.

YIMBY

De stichting heeft als doel om in 2030 ongeveer 20.000 banen te creëren, nog meer mensen aan een woning te helpen en duurzaamheid te bevorderen. Een ander doel is om binnen Finland meer bekendheid te genereren. "We zijn in het buitenland bekender dan in ons eigen land", lacht Kahila. "We willen van NIMBY 'Not in my backyard', naar YIMBY, 'Yes In My Backyard'. Want niet iedere buurtbewoner staat te juichen bij ons initiatief, hoewel er niet of nauwelijks overlast is." Een andere uitdaging is het vinden van betaalbare woningen.

Meer informatie:

<https://ysaatio.fi/en/home/>

<https://ysaatio.fi/en/housing-first-finland>

<https://www.treamer.com/en/finland/about>

<https://housingfirsteurope.eu/>

Reflectie:

De deelnemers van de Coincide masterclass vonden het een zeer inspirerend bezoek. De integrale benadering, de koppeling met werk en ook dat er geen verschil tussen de 'gewone' complexen en die van de Y-foundation te zien zijn.' 'Het is prachtig dat via de app een combinatie gemaakt wordt tussen werk en het betalen van de huur. En koppeling van verschillende diensten is sterk', aldus een deelnemer.

Woongemeenschap Kotisatama Samen bouwen, wonen en leven

De kinderen waren de deur uit en Marja Lehtinen zou binnenkort met pensioen. Ze voelde de eenzaamheid op zich afkomen. Dat was het moment waarop ze besloot naar woongemeenschap Kotisatama in Helsinki te verhuizen. Ze woont daar nu enkele jaren en is erg tevreden. 'Er zijn activiteiten, ruimten voor ontmoeting maar ook genoeg privacy. Ik kan het iedereen aanraden.'

De woongemeenschap bestaat sinds 2015. Momenteel wonen er 83 ouderen tussen de 50 en 85 jaar in totaal 63 koopappartementen. Het initiatief voor deze gemeenschap kwam van de Actieve Ouderen Organisatie, opgericht in 2000. Zij zijn geïnspireerd geraakt door de Färdknäppen gemeenschap in Stockholm. Kotisatama is de tweede woongemeenschap die zij in Finland hebben gerealiseerd. Een derde is in ontwikkeling.

Het gebouw is in het bezit van een private huisvester. Die regelt ook de toewijzing. De bewoners vinden dat geen probleem. “Nieuwe kopers weten dat niet dit zomaar een gebouw is met woningen”, zegt Leena Vahtera, een andere bewoonster. Het telt negen verdiepingen. Het is opvallend ruim en licht. “We hebben samen met de architect nagedacht over de inrichting van het gebouw”, zegt Marja. Er is een bibliotheek, een kantoortje, een grote keuken, een eetzaal, een dakterras met een schommelstoel. “Die is erg populair als het mooi weer is”, vertelt Marja. Er zijn aparte was-, droog- en strijkruimten, een fitnessruimte, een garage en twee sauna’s.

De locatie is ideaal: in de trendy, nieuwe wijk Kalasatama met voorzieningen in de buurt, openbaar vervoer om de hoek en mogelijkheden voor recreatie. De populairste activiteit is het samen eten en koken. Bewoners kunnen zich van tevoren aanmelden. Meestal eten zo’n 25 ouderen samen. Er is geen bestuur of staf, wel zijn er zes werkgroepen van ieder ongeveer 16 bewoners die op toerbeurt gedurende een week zorgen voor het pand. De betreffende werkgroep is verantwoordelijk voor schoonmaak van de gezamenlijke

faciliteiten, het koken en coördineren van de gezamenlijke faciliteiten. Bewoners kunnen binnen de werkgroep bijdragen naar interesse en capaciteit. Iedereen doet mee, maar niemand is de baas. Participatie is een van de kernen van het succes en bij nieuwe bewoners wordt goed gelet op dat de nieuwe eigenaren zich daar van bewust zijn.

Meer informatie:

<https://forumvirium.fi/en/kotisatama-housing-community-for-elderly-people/>

<https://www.scandinavian-architects.com/en/kirsti-siven-and-asko-takala-helsinki/project/kotisatama-and-leonsatama-housing-blocks-for-the-elderly-in-kalasatama>

Reflectie:

Een aantal deelnemers zou ook wel zelf op deze manier willen wonen. Het is zo ruim opgezet met prachtige voorzieningen. Maar deze woongemeenschap is voor de happy few. Deelnemers vinden het sterk dat bewoners in een vroeg stadium zijn betrokken bij het ontwerp. ‘Dan begint de gemeenschapsvorming namelijk al.’

Yrjö y Hanna Oy Geïntegreerde zorg in woonblokken

Yrjö y Hanna Oy, oftewel ‘George en Hanna’, is een corporatie die in 1996 door 15 gemeenten is opgericht om kwetsbare burgers te huisvesten. Bijzonder voor Finland is dat Yrjö and Hanna in deze wooncomplexen ook zorg levert. Alle bewoners moeten een minimaal service pakket afnemen van ongeveer 50 euro per maand waarmee een aantal basis service diensten geregeld worden zoals alarmering en eenmaal per maand een bezoek van een ‘verpleging’. Yrjö y Hanna levert ook aanvullende diensten zoals thuiszorg en verpleging. Er wonen mensen met en zonder zorgvraag. Iedereen kan er blijven wonen want als er zorg nodig is, dan is deze beschikbaar. Ook is er groepswonen voor mensen met dementie. ‘We zijn met de universiteit aan het onderzoeken hoe we de omgeving dementievriendelijk kunnen maken. Zowel in het complex als daarbuiten. We denken aan leefcirkels’, vertelt Petri Kokkonen, directeur. De woningen zijn niet groot: In het Hanna Home zijn 38 appartementen tussen de 35,5 m² en 53,5 m². Daarnaast is er ruimte voor 16 ouderen met dementie. Het complex ligt gunstig: voorzieningen zoals het openbaar vervoer, winkels, zwembad en bibliotheek zijn dichtbij.

Schoenen

Een voorbeeld van een woonblok van Yrjö y Hanna is het Riihikallio Service Block. In dit 'wijkje' zijn verschillende wooncomplexen voor verschillende doelgroepen. Er is 24-uurszorg aanwezig. Een community coördinator organiseert activiteiten en faciliteert bewoners met een initiatief. Er is een binnentuin, een gedeelte met huurwoningen, een gedeelte met zorgwoningen. De kerk huurt ruimten en houdt er wekelijks diensten. 'Finnen maken alleen van gemeenschappelijke ruimten gebruik als zij een doel hebben. Een wasserette, sauna, fitnessruimte zijn aantrekkelijke gemeenschappelijke voorzieningen', aldus Kimmo Rönkä, consultant. 'Als het een doel heeft, dan maken de Finnen er gebruik van.' Hij verklaart dit door de volksaard. Finnen zijn niet geneigd om zomaar praatjes te maken. Hij legt het verschil uit tussen een introverte en een extraverte Fin. 'Een introverte Fin kijkt naar zijn eigen schoenen terwijl hij met je praat. Een extraverte Fin kijkt naar jouw schoenen terwijl hij met je praat.'

Vier lagen

Rönkä neemt graag een kijkje in de toekomst. Hij voorspelt dat er in de toekomst meer ruimte komt voor groen. 'We moeten naar eetbare steden toe.' Verder verwacht hij dat de stad een meer dienstverlenende functie zal krijgen. Mensen zullen steeds meer voorzieningen delen. 'Het gaat niet zozeer om huisvesting, het gaat om leven.' Hij is voorstander van intergenerationele wooncomplexen met veel gemeenschappelijke ruimten. 'Je moet zorgen voor vier denkbeeldige lagen. Ten eerste is er woonruimte nodig voor mensen die alleen zijn, maar ook voor mensen die (op den duur) samen willen leven. Daarnaast zijn er wooncomplexen nodig met ruimte voor ontmoeting en voorzieningen als een fitnessruimte en een tuin. En de vierde laag is de stad met al haar diensten.'

Marineren

Eenzaamheid is een groot probleem, signaleert Rönkä, net als vele andere Finnen. Intergenerationele woonblokken kunnen de eenzaamheid voorkomen of verminderen. Er zijn verschillende van deze woonblokken in ontwikkeling. Het gaat dan niet alleen om de ontwikkeling van de wooncomplexen maar ook om de inrichting van de omgeving. Die moet zodanig zijn dat ontmoeting voor de hand ligt. 'Zo hebben we plannen voor een 'pop up street' waar tijdelijke activiteiten kunnen plaatsvinden, zoals een 'food truck' festival.' Het is volgens Rönkä nodig om architecten te 'marineren' zodat zij weten waar de wensen liggen.

Tante Monica

Rönkä vertelt trots dat een Nederlandse delegatie op bezoek is geweest en geïnspireerd is geraakt door zijn verhaal. Dit heeft geresulteerd in project De Eenhoorn in Amsterdam. Een samenwerkingsproject van corporatie Ymere en zorgorganisaties Philadelphia en HVO Querido. Hij wijst op het belang van een 'community builder of coördinator'. Die is onmisbaar om de gemeenschap levendig te houden. Daar kunnen twee bewoners over mee praten. In één van de complexen van Yrjö and Hanna Oy vertelt een 94-jarige bewoner dat het zingen van liedjes uit de jaren '50 het hoogtepunt van de week is. 'Het samen zingen is fantastisch.' Daar is een medebewoner het mee eens. Hij is net weduwnaar geworden en heeft het er zichtbaar moeilijk mee. Hij is dankbaar dat hij in dit complex woont, waar hij aanspraak en hulp heeft. Ze zijn allebei blij met de 'community coördinator'. Zij vinden het fijn om dezelfde gezichten te zien. 'Dat geeft vertrouwen', aldus de 94-jarige. Ook geniet hij van de contacten met de kinderen van de nabij gelegen school. 'Dan spelen we spelletjes en zingen

liedjes over Aunt Monica. Zo noemen ze me nu. 'Aunta Monica'.

Meer informatie:

<https://sukupolvienkortteli.fi/en/block/>

<https://yrjojahanna.fi/>

<https://hvoquerido.nl/nooit-alleen-in-de-eenhoorn/>

Reflectie:

Deelnemers herkennen het beeld dat er behoefte is aan integrale dienstverlening. Maar dat het personeelstekort groot is. 'Het geld is niet zozeer het probleem. Iedereen wil geld lenen aan onze corporatie. Ik loop aan tegen het gebrek aan daadkracht bij de gemeente. Daar is een capaciteitsgebrek', aldus een deelnemer.

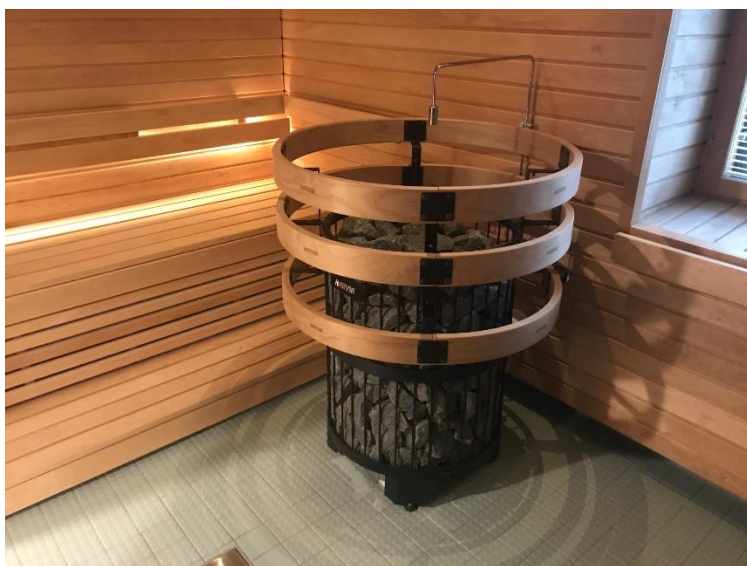
Deelnemers vinden de inrichting van het wooncomplex wat ouderwets. Met name de woongroep voor mensen met dementie is wat gedateerd en lijkt op wat in Nederland twintig jaar de norm was.

Van ziekenhuis tot woonzorgcentrum Myllypuro dementie centrum

De brede gangen en trappen verraden dat wooncentrum Myllypuro vroeger dienst deed als ziekenhuis. Inmiddels is het verbouwd tot een complex met woningen voor 136 ouderen met geheugenproblemen. 'De transformatie kostte in totaal 30 miljoen euro', vertelt Tarja Närvänen, van de corporatie HEKA, de grootste van het land. Ze had liever meer technologische toepassingen in het huis gewild, maar dat bleek niet haalbaar.

106 jaar

Volgens Närvänen is er grote behoefte aan dit soort complexen en HEKA werkt daarom aan de bouw van meer van dit soort complexen. 'Veel Finse ouderen hebben behoefte aan een beschutte woonvorm. Dat bieden wij hier.' De gemeente verzorgt de toewijzing op basis van urgentie. Woning corporatie HEKA verzorgt het onderhoud en de schoonmaak. Mari Sairanen is de directeur van het wooncentrum. 'We hebben hier elf woongroepen voor mensen met dementie, maar bieden ook dagopvang en kortdurend verblijf.' De oudste bewoonster is 106 jaar. Bewoners kunnen tot het einde van hun leven blijven.

Sauna's

Het gebouw is smaakvol ingericht. Er is een binnentuin, een plek met een open haard, diverse zitjes. En er zijn sauna's die ook toegankelijk zijn voor mensen die zware zorg nodig hebben. De fitnessruimte is ruim en heeft veel faciliteiten. 'Onder leiding van een fysiotherapeut kunnen bewoners gebruik maken van de apparaten. Ook werkeloze buurtbewoners en gepensioneerden zijn welkom. En het personeel. Zij mogen voor 8 uur 's ochtends en in de avonden komen sporten. Wellicht kan dat aantrekkelijk zijn voor het schaarse personeel.

Reflectie:

De inrichting is licht en ruim. Mooie materialen, smaakvol ingerichte zitplekken en een fantastische fitnessruimte. De deelnemers zijn benieuwd of die gebruikt gaat worden. Dat de sauna ook toegankelijk is voor mensen met zware zorg vinden de deelnemers bijzonder. Opvallend vinden zij het gebrek aan tilliften.

ARA social huisvesting

Jarmo Lindén Deputy director ARA

ARA is de organisatie die de sociale huisvesting in Finland stimuleert en reguleert. Ze geven subsidies, premies, leningen en garantstellingen om nieuwe woningen te ontwikkelen. Er gaat veel geld in om. In 2021 is er € 1,8 miljard beschikbaar voor leningen om 9.300 nieuwe woningen te bouwen.

‘Zelfs met een corona crisis blijft Finland het gelukkigste land ter wereld’, vertelt Jarmo. Wie er meer over wil weten raadt hij aan om het boek Finntopia te lezen van Danny Dorling en Annika Koljonen (www.dannydorling.org). Zelf heeft hij er wel wat twijfels bij maar dat heeft misschien te maken met de bescheiden volksaard van de Finnen.

ARA is na de Tweede Wereldoorlog opgericht om de woningnood op te lossen. Het begon in 1949 als vijfjarig programma en gaat nog steeds door. Wel is de reikwijdte van ARA veranderd in 2008. Van een landelijke organisatie werd het een regionale organisatie voor Zuid Finland; van Lahti in het noorden tot Helsinki in het zuiden. ARA ziet toe op de kwaliteit en de prijs van de woningen en legt regels op aan de verhuurders. Dat zijn zo’n 1000 gemeentelijke woningbedrijven en 600 particulier verhuurders.

Finland kent een systeem van huursubsidie dat geldt voor de sociale sector en de private huursector. De laatste jaren stijgen de huurprijzen enorm terwijl de lonen niet mee stijgen. Het beroep op huursubsidie neemt daarom sterk toe (2 miljard per jaar). Vastgoed is een goede investering. Er wordt veel gebouwd, zeker in Helsinki en private verhuur neemt snel toe. Het verschil in huurprijzen in de sociale sector en de private sector groeit in Helsinki en de omliggende gemeenten Vantaa en Espoo. In de kleinere gemeenten verder van Helsinki is het verschil minder groot. ARA is niet verantwoordelijk voor de huursubsidie. Het Department voor Social Insurance reguleert dat.

Een aparte regeling bestaat voor bijzondere groepen. Dat zijn ouderen, jongeren, mensen met een beperking, daklozen en andere kwetsbaren op de woningmarkt. Voor deze groepen kan naast de woning zelf ook de woonbegeleiding gesubsidieerd worden. De bijdrage kan dan oplopen tot zo’n 700 euro per maand. Een belangrijke organisatie waar mee samengewerkt wordt is de Y-foundation. Zij zijn gespecialiseerd in tegengaan van dakloosheid. Y staat voor Yksie dat betekent één in het Fins. Dakloosheid is (of was) met name een probleem bij alleenstaande oudere mannen.

Er is een ambitieus programma om de woningvoorraad in Helsinki uit te breiden. In de periode van 2020-2023 moeten er 66.000 woningen bij komen waarvan 18.200 in de sociale sector. Dat is zo’n 27 procent. De overheid wil de sociale huursector uitbreiden; van nu 25 procent naar 30 procent in 2023.

Om haar werk goed te kunnen doen is de samenwerking met gemeenten cruciaal voor ARA. De doelstelling is om door goede stedenbouwkundige planning gemixte wijken te ontwikkelen. Ook in een stad als Helsinki. Een mooi voorbeeld is de nieuwe wijk Jätkäsaari waar het gelukt is om verschillende inkomensgroepen en leeftijden te mixen.

ARA verleent subsidies om de toegankelijkheid te verbeteren, om duurzaamheid te bevorderen en om meer woningen te realiseren waar ouderen zelfstandig kunnen blijven wonen met assistentie. De toename van dit type woningen is de groot. Het percentage ouderen dat in een instelling woont neemt af. Een al lang bestaand stimuleringsfonds vanuit de overheid maakt deze subsidies mede mogelijk.

Finse Healthcare reform

Centralisatie naar 21 regio's

Kari Nenonen, adviseur van de Finse overheid voor de hervorming van de gezondheidszorg in de regio Helsinki. Kari Nenonen is net gepensioneerd. 'Ik sta hier als een vrij man', zegt hij. Hij kan vrijuit spreken over de complexe hervorming van de gezondheidszorg in Finland. Hij heeft een indrukwekkende carrière achter de rug in de publieke sector; burgemeester, raadslid, CEO van een ziekenhuis. Ervaringen die hij goed kon gebruiken bij de hervorming van de zorgsector in de regio Helsinki.

Al 15 jaar woedt het debat over hoe welzijn en zorg het beste georganiseerd kunnen worden in Finland. De verantwoordelijkheid ligt tot nu toe bij de gemeenten. Gemeenten van zo klein als 100 mensen tot 700.000 zijn nu nog verantwoordelijk voor uitvoering van alle langdurige zorg. De 'Sote Reform' is nu vastgesteld door parlement en wordt effectief op 1 januari 2023. Dan worden zorg en welzijn regionaal georganiseerd door de 21 regio's die nu al verantwoordelijk zijn voor de ziekenhuis zorg. De verwachting is dat door deze centralisatie er beter ingespeeld kan worden op de toenemende vraag door de vergrijzing, dat innovatie sneller zal gaan en dat de kosten beter in de hand gehouden kunnen worden.

'In Finland koestert men nog de publieke sector', zegt Kari. Het is hem opgevallen dat dat in Nederland anders is. 'We willen onze verzorgingsstaat houden maar om het duurzaam te houden moeten de kosten omlaag.' De huidige gemeenten verschillen te veel in omvang (van 600-700.000 inwoners) om tot meer uniformiteit te komen. Uit onderzoek blijkt er een enorm bandbreedte te zijn in de uitgaven per gemeente voor dezelfde voorzieningen. De beweging die gemaakt moet worden is dus van lokaal naar regionaal.

Voor Helsinki betekent dit dat de stad onderdeel wordt van een grotere regio. Ook daar wordt de sturing uit het gemeentelijk apparaat gehaald. 'Dat gaf de nodige discussie' is het onderkoelde commentaar van Kari. 'Neem alleen al het Universiteitsziekenhuis van Helsinki, dat gaat van 28 eigenaren naar vijf.' Voor de gemeenten betekent de nieuwe structuur minder zeggenschap en belastinginkomsten. Onderwijs en infrastructuur blijft onder de gemeentelijke bevoegdheid. Vanuit de rijksoverheid krijgen nu ook als veel gemeenten een aanvullend budget voor hun taken.

Kari gelooft niet in de drastische afname van de kosten zoals voorspeld door de plannenmakers van de overheid. Maar als het lukt om de stijging een beetje bij te buigen, De sector flexibeler te maken en de kwaliteit te verhogen is hij een tevreden man.

Attendo Care, perspectief van een care aanbieder

Virpi Holmqvist CEO Attendo Finland

'Sterker uit de crisis komen', dat is de missie van Virpi Holmqvist van Attendo, de grootste private aanbieder van ouderenzorg in Finland. Attendo is een Noors bedrijf met als werkgebied Scandinavië en Finland. Het bedrijf is beursgenoteerd in Zweden. Virpi is CEO van de Finse tak. In Finland heeft Attendo 400 Care&Service Homes, 12.000 bewoners en 14.500 medewerkers.

Virpi schetst de ontwikkeling van de ouderenzorg in Finland. In de jaren 2016-2018 was er sprake van een enorme groei. Het aantal ouderen nam toe en daarmee de vraag naar intramurale ouderenzorg. De groei ging te snel en in de jaren 2018 en 2019 was er sprake van een zorgcrisis. De kwaliteit van zorg was slecht. Er waren zorgen over hygiëne, medicatieveiligheid en tekort aan gekwalificeerd personeel. Dat leidde tot ingrijpen van de overheid. Er kwamen nieuwe regels. In de intramurale ouderenzorg is een personeelsnorm ingevoerd. Nu is de norm 0,51 gekwalificeerde staf per bewoner. Dat moet groeien naar 0,7 gekwalificeerde staf per bewoner in 2023. Ook kwamen er aangescherpte regels voor thuiszorg en ondersteuning.

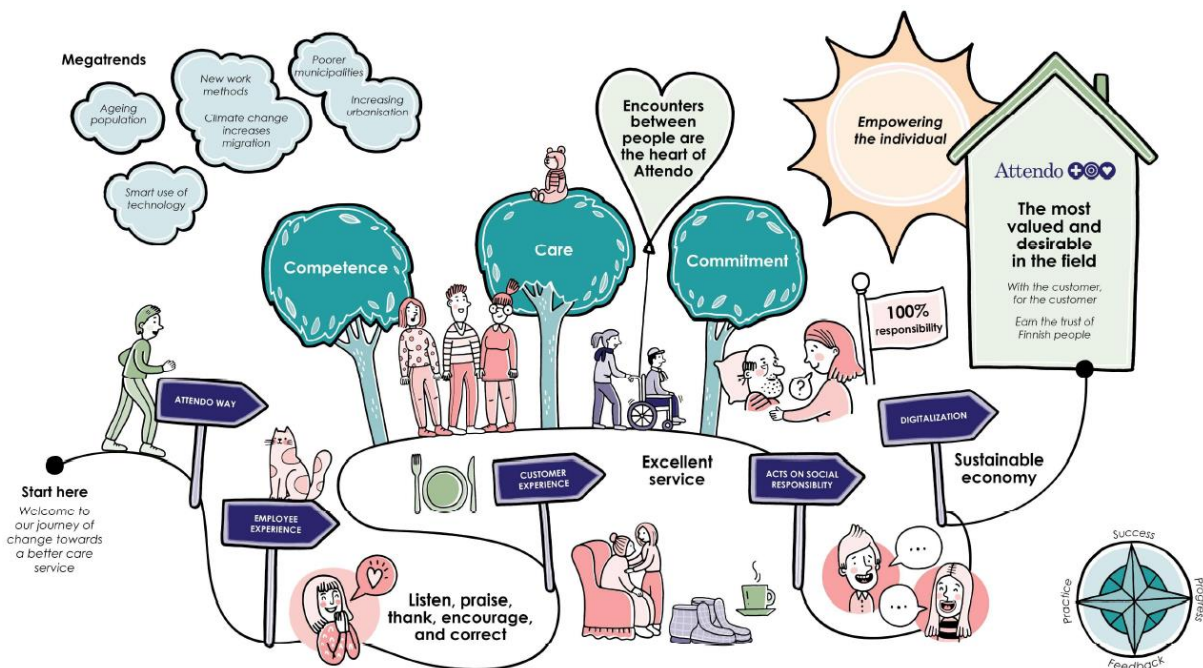
Attendo was één van de bedrijven die onder vuur kwamen te liggen omdat de kwaliteit niet voldeed. Ze hebben de crisis aangegrepen om een cultuurverandering door te voeren in de organisatie. Virpi constateert dat de

bewoner vergeten was. De medewerker stond centraal, niet de oudere bewoner zelf. De cultuurverandering is samengevat in een eenvoudig plaatje maar in de uitwerking heeft het veel effect. Het draait om zaken als luister je echt naar wat de ander je vertelt, heb je een lach op je gezicht en stel je je voor aan de bewoner, neem je verantwoordelijkheid en durf je de ander aan te spreken.

De missie van Attendo is Empowering people. Kernwaarden zijn: Competence, Commitment en Care. Het idee is dat ouderen nog één keer verhuizen naar een fijne plek om oud te kunnen worden. In die omgeving kan het service en zorg niveau aangepast worden aan de behoefte van de oudere bewoners. Dit werkt beter dan thuiszorg bij ouderen die verspreid wonen vindt Virpi. Bij Attendo wonen ouderen in een omgeving die hen veel meer ondersteunt dan in een individuele woonsituatie mogelijk is. En het is nog efficiënter en goedkoper ook.

Het gebrek aan personeel en met name aan verpleegkundigen speelt zeer sterk in Finland. Ook Attendo trekt verpleegsters aan uit bijvoorbeeld de Filipijnen. Ze blijven in de regel zo'n vijf jaar in Finland werken en keren dan terug naar hun eigen land. Voor de private sector geldt aparte CAO. Verpleegkundigen krijgen een lager loon dan als ze in de publieke sector werken. Dat helpt niet om voldoende personeel te vinden. Attendo zoekt naar meerdere oplossingen om in het personeelsgebrek te voorzien. Soms ook met onorthodoxe oplossingen. Waarom kan een kunstenaar of ambachtsman niet ingezet worden voor de activiteitenbegeleiding? Attendo kan voorzien in een training. Maar tot nog toe zijn de regels zo strak dat iemand een zorgopleiding moet hebben voltooid om in de sector aan de slag te gaan. Ook zoeken ze naar manieren om familie en het netwerk rond een bewoner meer in te zetten voor de zorg. Dat is in Finland nog niet zo gebruikelijk.

De strakke personeelsnorm helpt niet om in te zetten op verdere digitalisering van de zorg. Monitoring en inzet van andere technologie telt niet mee voor de 0,7 norm. Zo blijft het toepassen van technologische innovatie achter in de ouderenzorg. Pas als technologie de inzet van personeel kan vervangen, verwacht Virpi grote stappen op dit terrein. Ze merkt dat binnen de organisatie de acceptatie van technologie toeneemt. De invoering van communicatietools c.q. een medewerkers app om ervaringen te delen is een groot succes.

Aanstaande vrijdag is de presentatie van de nieuwe lijst van de kwaliteitsscores van de ouderenzorginstellingen. Virpi is vol vertrouwen. 'We hebben grote stappen gezet en al zijn we er nog niet, we hebben laten zien dat onze cultuurverandering zijn vruchten afwerpt.'

Deze verslagen zijn geschreven door Yvonne Witter en Daniëlle Harkes van ZorgSaamWonen